

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อิศระ นิตินันท์ประภาส ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๐/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้มีคำสั่งยุบพรรคสหประชาชน

ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๕ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ^(๑) โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

คำร้องดังกล่าวมีใจความ ดังนี้

๑. เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕ พรรคสหประชาชน โดยนางสาวประสิทธิ์มณี จันเพชร รองเลขาธิการพรรค ทำหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ในการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๕ ได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ในคราวประชุมใหญ่สามัญพรรคสหประชาชน ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมได้มีมติ ดังนี้

(๑) เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ จำนวน ๕ คน

(๒) เปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคสหประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๓ หมวด ๑๖ การยุบหรือเลิกพรรค ข้อ ๑๐๕ โดยยกเลิกความเดิม และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน “ข้อ ๑๐๕ พรรคมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้น สมาชิกพรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทย จนสุดความสามารถ เว้นไว้แต่จะถูกยุบหรือเลิกตามกฎหมาย และให้ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคมีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบหรือเลิกพรรคสหประชาชนได้”

(๓) เห็นชอบอนุมัติให้ยุบเลิกพรรคสหประชาชน เนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการของพรรคในด้านต่างๆ ทำให้พรรคไม่สามารถแบกรับภาระต่างๆ ได้

๒. นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคสหประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๓ และคณะกรรมการบริหารพรรคตามนัยมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

(๑) นำส่งตามหนังสือที่ ลต ๐๐๐๕/๑๐๕๕ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๕

นายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่า พรรคสหประชาชนมีเหตุต้องเลิกพรรคการเมืองตามข้อบังคับพรรค และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสหประชาชนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ในเบื้องต้น จะพิจารณาว่า เรื่องตามคำร้องดังกล่าวอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ หรือไม่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ บัญญัติไว้ดังนี้

“พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ฯลฯ”

พิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าวข้างต้นอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕^(๒)

ศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องดังกล่าวไว้ดำเนินการ และได้ส่งสำเนาคำร้องนั้นให้พรรคสหประชาชนเพื่อทราบและชี้แจงตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑

(๒) โปรดดูเชิงอรรถ (footnote) (๒) ของคำวินิจฉัยของ ดร. อิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ ที่ ๒๘/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๔

พรรคสหประชาชน โดยนางสาวประสิทธิ์มณีนันท์ จันทเพชร ทำหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคได้ยื่นคำชี้แจง ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ มีใจความว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคสหประชาชน มีมติเห็นชอบให้ยุบเลิกพรรคสหประชาชน เนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการของพรรคในด้านต่างๆ ทำให้พรรคไม่สามารถแบกรับภาระต่างๆ ได้

มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า มีเหตุต้องเลิกพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เกิดขึ้นกับพรรคสหประชาชน หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) บัญญัติว่า พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยมีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

พิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ตามคำร้องของผู้ร้องและคำชี้แจงของผู้ทำหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคสหประชาชนว่า เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ที่ประชุมพรรคสหประชาชนได้มีมติให้ยุบพรรคนี้ตามข้อบังคับของพรรคสหประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๓ หมวด ๑๖ ข้อ ๑๐๕ เนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการของพรรคในด้านต่างๆ ดังนั้น จึงฟังได้ว่า มีเหตุต้องเลิกพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) เกิดขึ้นกับพรรคสหประชาชนตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง

ฉะนั้น จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคสหประชาชนตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ศาสตราจารย์ ดร. อิศสระ นิตินันท์ประกาศ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ